

Sygn. akt I C 9/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Wieluniu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marek Kolasa

Protokolant: sekretarka M. G.

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2017 r. w Wieluniu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K.

przeciwko B. K.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powódki K. K. na rzecz pozwanego B. K. kwotę 917,00 (dziewięćset siedemnaście 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 9/17

UZASADNIENIE

Na skutek pozwu wniesionego 10 listopada 2016 r. nakazem zapłaty z 25 listopada 2016 r. wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w Wieluniu uwzględnił powództwo K. K. przeciwko B. K. o zapłatę 4.000 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

(pozew – k.2-3v, koperta – k.11, nakaz - k.15)

Pozwany reprezentowany przez pełnomocnika z osobie adwokata wniósł sprzeciw od tego nakazu, zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

(sprzeciw - k.29-30v)

W odpowiedzi na sprzeciw powódka w piśmie z 25 stycznia 2017 r. podtrzymała żądanie pozwu.

(odpowiedź na sprzeciw - k.35-36)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy - k.42-43v)

Sąd Rejonowy ustalił:

9 lutego 2014 r. powódka jako zleceniodawca zawarła z pozwanym jako wykonawcą umowę organizacji przyjęcia weselnego, które miało się odbyć w dniach 20 - 21 sierpnia 2016 r. w Restauracji (...) z rezerwacją dwóch 6. osobowych pokoi hotelowych. Przewidywana liczba gości weselnych została określona na 120, zaś opłata za wybrane menu

podstawowe – 195 zł. Przewidywana liczba gości mogła ulec zmianie najpóźniej do 10 sierpnia 2016 r. i nie więcej niż o 10%. Układ stołów z listą gości oraz lista gości korzystających z noclegu miał zostać podana przez zamawiającego najpóźniej do 13 sierpnia 2016 r. (to wszystko w formie pisemnej na adres e-mailowy wykonawcy). Nieodłączną częścią umowy były (...) i Agenda (...). Tytułem bezzwrotnego zadatku zleceniodawca miał wpłacić wykonawcy 4.000 zł w dniu podpisania umowy, który to zadek był jedyną gwarancją rezerwacji S..

(dowód: umowa – k.4-5v)

W Harmonogramie Przyjęcia Weselnego określono daty wpłaty zadatku, ustalenia menu, wpłaty pozostałej części wynagrodzenia wykonawcy, podania ostatecznej liczby gości, podania układu stołów, podania noclegowej liczby gości, strojenia stołów, przyjęcia weselnego i rozliczenia przyjęcia.

(dowód: załącznik nr 1 – k.6)

31 marca 2015 r. zmarł ojciec powódki A. M.. W związku z tym, że rodzice powódki mieli współfinansować koszt przyjęcia weselnego szacowany na ok. 50 tys. zł, po śmierci ojca, powódka i jej narzeczony zdecydowali się na zorganizowanie skromniejszego przyjęcia w remizie OSP, za ok. 15 tys. zł.

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu – k.10-10v, zeznania powódki w zw. z jej informacyjnymi wyjaśnieniami - k.42-43v)

O rezygnacji z organizacji przyjęcia weselnego w Restauracji (...) powódka w kwietniu-maju 2015 r. powiadomiła telefonicznie P. S., który w imieniu pozwanego zawierał umowę. Powódka spotkała się także osobiście z P. S. i żoną pozwanego, od których uzyskała deklarację, że jak zgłosi się para, która zdecyduje się zorganizować przyjęcie weselne w dacie zarezerwowanej przez powódkę, to powódka otrzyma zwrot wpłaconych pieniędzy. Ostatecznie, gdy nie znaleziono innych chętnych na termin powódka została poinformowana, że nie będzie jej zwrócona wpłacona kwota, ale w zamian za to może zorganizować sobie inne przyjęcie w Restauracji (...) z zaliczeniem tej kwoty na poczet wynagrodzenia wykonawcy.

(dowód: zeznania powódki w zw. z jej informacyjnymi wyjaśnieniami – k.42-43v)

Rezygnacja z organizacji przyjęcia weselnego była jednostronną decyzją powódki. Jedynie w ramach dobrej woli strona pozwana proponowała powódkę organizację jakiegokolwiek innego przyjęcia z zaliczeniem wpłaconego zadatku.

(dowód: zeznania świadka P. S. – k.42v-43)

W dniu podpisania umowy był wystawiony paragon fiskalny z tytułu wpłaconej kwoty 4.000 zł.

(przyznane przez powódkę)

Powódka na własną rękę, w tym za pośrednictwem ogłoszeń zamieszczanych w sieci internet próbowała znaleźć chętnych na organizację przyjęcia w zarezerwowanym terminie. Nikt się nie zgłosił. Także pozwany próbował znaleźć zainteresowanych urządzeniem przyjęcia w jego lokalu, ale bezskutecznie, choć miesiąc sierpień to szczyt sezonu w tej branży. Przyjęcia weselne organizuje się z 2-3 letnim wyprzedzeniem. Ostatecznie w terminie zarezerwowanym przez powódkę żona pozwanego urządziła przyjęcie dla nowożeńców z własnej rodziny, jako prezent dla nich, którzy zrezygnowali z przyjęcia w innym lokalu. Gdyby nie to, w terminie 20-21 sierpnia 2016 r. żadne przyjęcie by się nie odbyło.

(dowód: zeznania świadka P. S. – k.42v-43)

Powódka rezygnując z umowy z pozwanym miała świadomość, że zadek może przepaść, ale liczyła na to, że ktoś się zgłosi na termin.

(dowód: zeznania powódki w zw. z jej informacyjnymi wyjaśnieniami – k.42-43v)

W piśmie opatrzonym datą 6 października 2016 r. powódka zwróciła się do pozwanego o zwrot wpłaconej kwoty z uwagi na śmierć ojca oraz trudną sytuację osobistą i materialną, w jakiej się znalazła.

(dowód: pismo z potwierdzeniem odbioru – k.8-9)

Sąd dokonał oceny dowodów:

Sąd oddalił wnioski dowodowe powódki zgłoszone w piśmie z 25 stycznia 2017 r., gdyż dla zasadności roszczenia nie miało znaczenia to, czy pozwany rzeczywiście zgłosił do opodatkowania przedmiot sporu, a także czy w terminie zarezerwowanym przez powódkę odbyło się inne przyjęcie.

Sąd Rejonowy zważył:

Powództwo jest niezasadne.

W rozpoznawanej sprawie strony łączyła umowa rezultatu, najbardziej zbliżona do umowy o dzieło.

Wbrew odmiennemu zapatrywaniu powódki podstawą prawną żądania zwrotu zapłaconej pozwanemu kwoty 4.000 zł nie mógł być art. 644 k.c. regulujący odstąpienie przez zamawiającego od umowy o dzieło. Stanowi on, że dopóki dzieło nie zostało ukończone, zamawiający może w każdej chwili od umowy odstąpić płacąc umówione wynagrodzenie. Jednakże w wypadku takim zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

Powódka mogłaby na podstawie art. 644 k.c. domagać się zwrotu uiszczonej na rzecz pozwanego kwoty tylko wtedy, gdyby wykazała, że miała ona charakter zaliczki na poczet wynagrodzenia wykonawcy. W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzi jednak wątpliwości fakt, że kwota 4.000 zł nie była zaliczką (świadczeniem zaliczalnym na poczet świadczenia głównego), ale zadatkiem.

Zgodnie z art. 394 k.c. w braku odmiennego zastrzeżenia umownego albo zwyczaju zadatek dany przy zawarciu umowy ma to znaczenie, że w razie niewykonania umowy przez jedną ze stron druga strona może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić i otrzymany zadatek zachować, a jeżeli sama go dała, może żądać sumy dwukrotnie wyższej (§ 1). W razie wykonania umowy zadatek ulega zaliczeniu na poczet świadczenia strony, która go dała; jeżeli zaliczenie nie jest możliwe, zadatek ulega zwrotowi (§ 2). W razie rozwiązania umowy zadatek powinien być zwrócony, a obowiązek zapłaty sumy dwukrotnie wyższej odpada. To samo dotyczy wypadku, gdy niewykonanie umowy nastąpiło wskutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności albo za które ponoszą odpowiedzialność obie strony (§ 3).

Kwota 4.000 zł została przekazana pozwanemu w chwili zawierania umowy organizacji przyjęcia weselnego. Pozostaje ona w rozsądnej relacji do wartości przedmiotu tej umowy, choć nie jest to przesądzające, bowiem nawet kwota odpowiadająca całości umówionego świadczenia drugiej strony może być traktowana jako zadatek. W treści umowy stron wyraźnie wpisano, że wpłacona kwota jest zadatkiem i ma charakter bezzwrotny. Ponadto zachowania obu stron po zawarciu umowy, zwłaszcza po rezygnacji powódki z organizacji przyjęcia u pozwanego wskazują, że był to zadatek. Powódka próbowała znaleźć chętnych na organizację przyjęcia w zarezerwowanym terminie, a więc liczyła się z tym, że wpłacona kwota może przepaść. Pozwany nie deklarował, że zwróci powódce wpłaconą kwotę bez żadnych warunków. Jedynie z uwagi na wizerunek prowadzonej firmy proponował powódce organizację skromniejszego przyjęcia w tym samym terminie albo jakiegokolwiek innego przyjęcia w innym terminie, z zaliczeniem wpłaconego zadatku na poczet wynagrodzenia. Deklarował także zwrot zadatku, gdy powódka znajdzie inną parę na swoje miejsce, co oznacza nie tyle zwrot zadatku przez pozwanego, co raczej odpłatne przeniesienie przez powódkę praw i obowiązków z umowy zawartej z pozwanym na inną osobę, która w jej miejsce będzie miała zorganizowane przyjęcie – a więc z ekonomicznego punktu widzenia zapłata nastąpi przez tę osobę, a nie przez pozwanego z jego własnych środków.

W rozpoznawanej sprawie nie doszło do rozwiązania umowy za zgodą obu stron, gdyż przyczyna niewykonania umowy leżała wyłącznie po stronie powódki, zaś pozwany był gotów umowę wykonać. W rezultacie zaistniały przesłanki do zatrzymania przez pozwanego wpłaconego przez powódkę zadatku. Warunkiem tego było odstąpienie przez pozwanego od umowy zgodnie z art. 394 § 1 k.c. w związku z niewykonaniem umowy przez powódkę.

To niewykonanie przez powódkę umowy polegało na tym, że nie dopełniła ona czynności określonych w (...), takich jak podanie w terminie informacji związanych z organizacją przyjęcia dotyczących układu stołów z listą gości oraz listą gości korzystających z noclegu, ustalenia menu, podania ostatecznej liczby gości czy wreszcie wpłaty pozostałej części wynagrodzenia wykonawcy. Wprawdzie w związku z treścią telefonicznego oświadczenia powódki pochodzącego z kwietnia-maja 2015 r. pozwany był już świadom, że powódka jednostronnie zrezygnowała z urządzenia u niego przyjęcia, niemniej powódce nie przysługiwało uprawnienie do odstąpienia od umowy przewidziane w art. 394 § 1 k.c., bo do jej niewykonania doszło z przyczyn, za które wyłącznie ona odpowiadała (wyrok SN z 20 stycznia 2016 r., V CSK 293/15).

Zasadą jest, iż wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny (art. 60 in principio k.c.). W zachowaniu strony pozwanej można dopatrzeć się oświadczenia woli w przedmiocie odstąpienia od umowy z powódką. Z materiału dowodowego sprawy wynika, że po „rezygnacji przez powódkę z umowy” pozwany przyjął ten fakt do wiadomości. Informował powódkę o bezzwrotnym charakterze zadatku i jego zatrzymaniu, chyba że pozwany albo powódka znajdą inną osobę na to miejsce – ale nie dojdzie wtedy do zwrotu zadatku sensu stricte, ale do zaspokojenia się powódki z zadatku wpłaconego przez innego zamawiającego. Wraz z nadejściem terminów określonych w (...) nie wzywał powódki do udzielenia informacji związanych z organizacją przyjęcia czy też do wpłaty pozostałej części wynagrodzenia. W ocenie Sądu dostatecznie to dowodzi, że pozwany w sposób określony w art. 60 k.c., a wiadomy powódce, odstąpił od umowy, ze skutkiem w postaci zatrzymania wpłaconego zadatku.

Podstawą powództwa nie mógł być art. 5 k.c. odwołujący się do zasad współżycia społecznego, gdyż jest on podstawą obrony nie zaś dochodzenia roszczeń.

Kwota zadatku nie podlega też miarkowaniu, jak ma to miejsce przy karze umownej z art. 483 i 484 k.c.

Mając to na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji.

Na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd obciążył powódkę całością kosztów zastępstwa prawnego strony przeciwnej, które ustalono stosownie do § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie... (Dz. U. z 2015 poz. 1800 ze zm.) i 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.